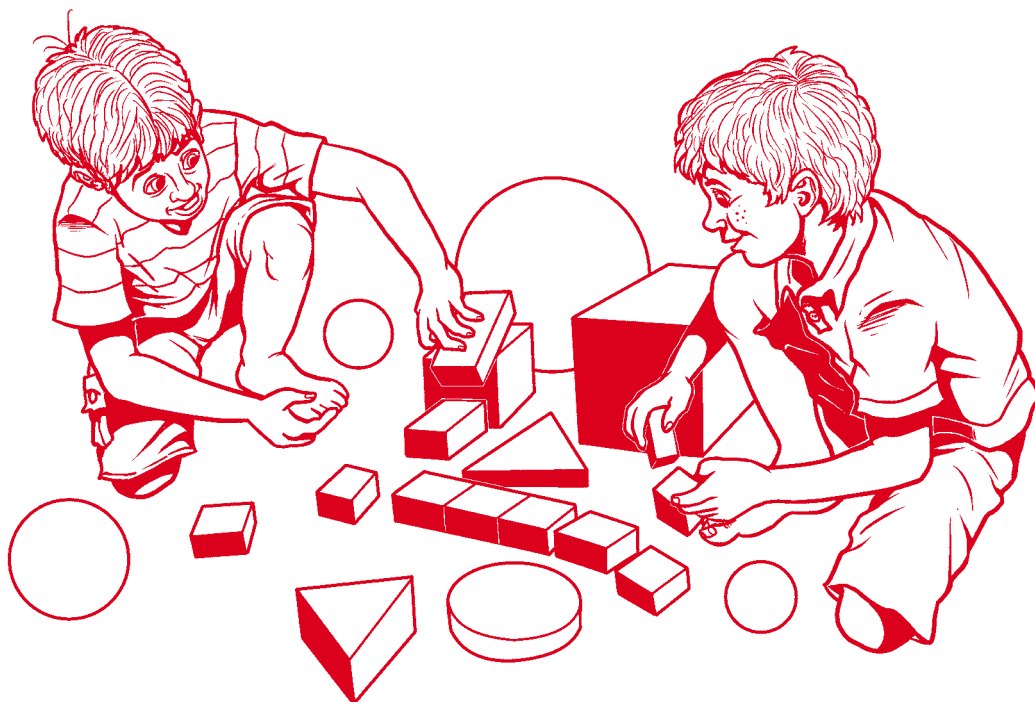

Prelazak IZ JEDNOG VRTIĆA U DRUGI*

PRELAZAK DETETA U DRUGI VRTIĆ PREDSTAVLJA VELIKI PREOKRET ZA SVAKOG RODITELJA I SVAKO DETE.

Okruženje je novo, izazovi su bili različiti i dete i roditelj formiraju nove odnose sa okruženjem. Roditelji dece sa autističnim spektrom poremećaja (ASP), dočekuju ovo uglavnom sa strepnjom, iako će taj period zapravo biti dobra prilika za učenje i razvoj novih prijateljstava i odnosa.

* Pod ovim podrazumevamo promenu vrtića ili promenu vaspitne grupe. Razlozi za promenu mogu biti npr. preseljenje u drugi kraj, ili u drugi grad. Ovo se odnosi i na slučaj kada dete sa autizmom prelazi u PPP (pripremni predškolski program) iz nekog drugog programa rada koji se ne odvija u predškolskoj ustanovi. Tada je reč o prelasku iz neformalne grupe ili grupe za podršku deci sa smetnjama u razvoju u redovnu PPP grupu. Ova brošura kreirana je kako bi olakšala takav prelazak vama i vašem detetu, kao i osoblju vrtića i drugoj deci u vrtiću.

PREDLOZI RODITELJIMA ZA USPEŠNIJI I MANJE STRESAN PRELAZAK

- Razgovarajte sa vaspitačicom o tome kako na najbolji način možete da pripremite dete na nove uslove i zahteve na koje će naići u novom vrtiću.

Navedite detetove razvojne teškoće i potrebe za posebnom podrškom, primer:

Teškoće u razvoju	Posebna podrška koja je potrebna detetu
Teškoća sa razumevanjem i/ili upotrebom govora	Podrška logopeda ili drugog stručnjaka
Problemi sa zdravljem (vrsta problema)	Zdravstvena podrška u skladu sa problemom
Umor	Potreba za odmorom
Niska tolerancija na buku	Smanjenje decibela buke
Slabovidost	Podrška za kretanje u prostoru
Impulsivnost	Poseban postupak pozitivne discipline za toleranciju na frustracije
Teškoća pri održavanju pažnje u bučnom okruženju	Tehnike za održavanje pažnje u bučnom okruženju

- Nakon što predate stručnjaku ovako popunjenu tabelu – izveštaj, moguće je da će vam biti zakazane jedna ili više procena od strane stručnog tima vrtića.

IOP (individualni obrazovni plan) sastanak biće organizovan radi razgovora o potrebama vašeg deteta, ciljevima i zadacima u okviru boravka u vrtiću. Roditelji su deo obrazovnog tima svog deteta koji razmatra mogućnosti i načine za najbolje izlaženje u susret smetnjama i invaliditetu deteta. Edukujte se i budite pripremljeni na ulogu člana tima. Ukoliko želite, povedite sa sobom i nekoga ko ima više iskustva i ko može da vas zastupa.

Tokom IOP sastanka, utvrdite ko će biti podrška vašem detetu dok je ono u vrtiću, ispitajte kakva vrsta podrške je moguća, da li će dete imati ličnog asistenta i ako je odgovor DA – zatražite kontakt sa tom osobom kako biste zajedno pomogli vaspitačici deteta. Raspitajte se da li će osoblju predškolske ustanove biti obezbeđena obuka o deci sa autizmom. Budući da sve više dece sa autizmom biva uključeno u škole, sve više ljudi zaposlenih u predškolskim ustanovama prolazi kroz obuku. Trening se obično prolazi nakon što osoba postane deo školskog tima za inkluziju, ili na početku školske godine.
- Obidite školu i upoznajte direktora. Takođe, organizujte zvaničan sastanak sa njim kako bi vas upoznao i stekao bolji uvid u potrebe vašeg deteta i započeo kreiranje pozitivnog odnosa sa vašom porodicom. Uz odgovarajuću pripremu, sa direktorom možete razgovarati o pravilima vrtića i o tome kako roditelji mogu biti uključeni u aktivnosti organizovane u vrtiću (putem volontiranja i/ili na drugi način).
- Ukoliko je prostor za igru otvoren i u onim satima kada predškolska ustanova ne radi, obezbedite priliku da se vaše dete navikne na novi prostor za igru pre nego što pređe tamo.

- Pripremite materijal koji sadrži lako čitljive informacije o vašem detetu. Sada možete dopuniti već pripremljen materijal za direktora vrtića. Navedite snage, slabosti, sklonosti i potrebe svog deteta, kao i specifične strategije koje pomažu onda kada je dete uznemireno.

Neka taj sadržaj bude ograničen na dve do pet strana. Jednu kopiju dajte ličnom asistentu (konsultantu za autizam), ukoliko on postoji. Lični asistent je osoba koja pruža podršku ustanovi i u ovom slučaju, vaspitačici, u prilagođavanju i pronalaženju pravog načina komunikacije i rada sa detetom sa ASP-om i drugim razvojnim smetnjama. U jesen, na početku školske godine, dajte po jedan primerak ili odgovarajući deo primerka svakom zaposlenom kome bi informacije mogle da budu korisne (direktor, nastavnik muzičkog, pomoćno osoblje...). Navedite svoj broj telefona i imejl adresu. Napomenite da ste uvek voljni da saradujete u vezi sa pitanjima koja se tiču vašeg deteta.

- Kada se približi veliki dan – razgovarajte sa vaspitačicom. Ponudite se da pomognete u razvijanju slikovnog rasporeda za tu sedmicu. Slikovni raspored je raspored nacrtan tako da pokazuje aktivnosti koje će biti obavljane u toku perioda dana, celog dana ili tokom sedmice. Ukoliko vaspitačica nije ranije imala učenika sa ASP-om, ukažite na to da će raspored svima olakšati stvari. Naravno, ukoliko vaše dete već nije naučilo da koristi raspored kod kuće ili u vrtiću, učenje te nove veštine prvog dana možda i nije dobro rešenje. Proverite ima li vaspitačica pitanja za vas. Zatražite odgovarajuće vreme za susret vaspitačice i vašeg deteta – pre nego što dete počne da pohađa vrtić.

Uspostavite redovnu i smislenu komunikaciju sa vaspitačicom. Obavestite je o tome koje informacije su vam korisne. Imajte razumevanja ukoliko vaspitačica na kraju dana ili nedelje stigne samo da pruži kratku rečenicu u vidu obaveštenja ili listu sa obeleženim urađenim zadacima. Vreme je uvek problem. Možda vaspitačica može elektronskom poštom da vam pruži više informacija, ali ne očekujte da to bude svakog dana. Informacije bi trebalo da teku obostrano – ukoliko je vaše dete cele noći bilo budno, to će verovatno uticati na naredni dan u vrtiću. Dobra komunikacija pomoći će drugima da bolje razumeju i reaguju na odgovarajući način.

- Pitajte na koji način možete da podržite vaspitačicu. Pomoć može biti u vidu volontiranja prilikom ASP treninga zaposlenih, na izletima, dostavljanjem materijala itd. U vezi sa konkretno vašim detetom, ponudite savete za savladavanje specifičnih situacija. Školsko okruženje drugačije je od kućnog, i ponekad iste strategije neće biti efikasne i u jednom i u drugom, ali konzistentnost je uglavnom veoma korisna.
- Moguće je da će osoblju vrtića biti potrebno vreme da shvate da je vama stalo i do druge dece, a ne samo do vašeg deteta, te da želite da iskustvo iz vrtića bude pozitivno i korisno za sve. Postarajte se da vaši postupci pokazuju brigu za sve one koji su uključeni, i da znanje stečeno u odnosu sa vašim detetom koristite kako biste pomogli u svakoj situaciji.

Prelazak iz jednog vrtića u drugi

Izdavač

Magona

Novi Sad

www.magona.rs

info@magona.rs

Za izdavača

Goran Sipić

Urednik

Goran Sipić

Prevod sa engleskog jezika

Staša Vukadinović

Lektor

Svetlana Velimirović

Ilustracije

Mladen Oljača

Priprema za štampu

Arpad Terek

Štampa

Offset print, Novi Sad

Tiraž

1.000

ISBN 978-86-87659-12-4

Veliku pomoć pri izradi ove brošure
pružili su nam:

dr Milica Pejović–Milovančević, dr sci dečji psihijatar,
docent Medicinskog fakulteta Univerziteta u
Beogradu

Dragana Koruga, psiholog CIP centra za interaktivnu
pedagogiju

Nataša Srečković, diplomirani logoped, reedukator.

U Srbiji možete kontaktirati sa Republičkim udruženjem Srbije za pomoć osobama sa autizmom. Pri Udruženju radi stručni tim (psihijatri, psiholozi, specijalni pedagozi, socijalni radnici, lekari, učitelji, vaspitači, medicinske sestre) koji pruža pomoć roditeljima i stručnjacima svakoga dana od 9 do 15 sati. Udruženje obezbeđuje sastanke za podršku i savetodavni rad i razne programe kao što su: asistent u porodici, savetodavni rad sa roditeljima, vikend program, rekreativno-terapeutski boravci u prirodi, kao i tematski seminari za stručnjake i roditelje iz cele Srbije.

Više informacija o udruženju može se pronaći na Internet stranici: www.autizam.org.rs.

Udruženje se nalazi na adresi Gundulićev venac 38, Beograd, a telefon je 011/339 26 83 ili 060/0820 555.

**Projekat izdavanja kompleta brošura za
podršku osobama sa autizmom podržali su**

United Nations in Serbia

Fondacija Nj. K. V. Princeze Katarine

**Finansijsku podršku pružila je
DELTA Fondacija**

CIP – Каталогизација у публикацији

Библиотека Матице српске, Нови Сад

